

КІКБОКСИНГ (від англ. kickboxing, kick — удар ногою, boxing — нанесення ударів) — вид спорту, в якому поєднуються техніка і правила боксу з прийомами японського карате. К. зародився на поч. 1970-х рр. у США. Першовідкривачами цього виду стали спорт. менеджери М. Андерсон із США і Г. Брюкнер із Німеччини, які 1974 організували у Зх. Берліні 1-й європ. турнір з усіх стилів карате та першу міжконтинент. матчеву зустріч Європа-США. Європ. каратистам у присутності вдови Брюса Лі, який виступав за контакт. поєдинок із використанням захис. елементів, продемонстровано осн. догмати ортодокс. карате. Того ж року в Лос-Анджелесі (шт. Каліфорнія, США) пройшла першість світу з контакт. карате. Результати знову підтвердили перевагу амер. школи. Біля джерел становлення К. стояли такі відомі особистості, як Ч. Норіс, Д. Валера, Б. Воллес, Б. Уркідез. 1974 засн. Асоц. профес. карате (РКА), 1977 — Всесвітню асоц. кікбоксер. організацій (WAKO), яку на поч. 1980-х рр. перейменовано на Всесвітню організацію любител. К. (WAKO). Поступово відбувався процес удосконалення нового виду єдиноборств, зокрема виключено травмат. дисципліну лоу-кік (удари ногами по ногах), розроблено правила обмеженого і легкого контакту, введено шоломи для захисту від ударів у голову, покращено якість захис. спорядження в цілому. На розвиток К. негативно впливало те, що його становлення було тісно пов'язане з процесом професіоналізації карате. Комерціалізація К., зумовлена жорсткою конкуренцією, призвела до організац. роздробленості цього виду спорту. На профес. рівні антиподом Асоц. профес. карате стала Всесвітня асоц. карате (WKA), на рівні любител. спорту 1984–85 виникло дві WAKO, що спричинило проведення паралел. чемпіонатів Європи і світу. Але 1987 вдалося досягти об'єднання проведення змагань (боїв) у межах оновленої Всесвіт. асоц. кікбоксер. організацій (WAKO). Популярність К. у світі стрімко зростає, адже ін. види сх. єдиноборств не мають такої розвинутої системи охорони здоров'я спортсменів і різних режимів активності від фул-контакту, лайт-контакту, К-1, лоу-кік, семі-контакту до аерокікбоксингу та муз. композицій. 2006 у Сеулі відбулося засідання Ген. асамблеї міжнар. спорт. федерації (GAISF), на ньому WAKO (нараховує понад 90 нац. федерацій) прийнято до GAISF (2009 перейменовано на «СпортАкорд»). Нині WAKO ставить перед собою завдання домогтися включення К. в олімп. програму.

У СРСР цей вид спорту почав розвиватися від 1987 (перші тренери — О. Зіборов, А. Чистов і П. Орел). 1989 у Києві створ. Всесоюзну раду К. (1992 реорганізов. у Всеєвразій. федерацію К.). 1990 Держ. комітет спорту

СРСР визнав К. як вид спорту і в УРСР проведено 1-й чемпіонат СРСР. Того ж року збірна команда СРСР взяла участь у чемпіонаті Європи, який відбувся в Мадриді, і посіла 1-е командне місце (чемпіонами стали О. Нечаєв і В. Аксютін). У незалеж. Україні координацію К. здійснює Федерація К. України WAKO (президент — П. Орел), яка від 1995 має статус національної. 1993 збірна команда України вперше виступала на чемпіонатах світу за двома міжнар. версіями IAKSA (Міжнар. спорт. асоц. любител. К.; м. Оденце, Данія; 3 золоті, 4 срібні і 1 бронз. нагороди) та WAKO (Будапешт; 2 золоті, 2 срібні, 10 бронз. медалей) і двічі посіла 1-е командне місце. Найвагомішою подією для К. в Україні та СНД стало проведення 1995 в Києві чемпіонату світу за версією WAKO, переможцями якого стали О. Зінов'єв, Віталій Кличко та О. Твердохліб. Наступ. року на молодіж. першості світу, яка проходила у Москві, укр. збірна команда посіла 2-е командне місце, вигравши 8 золотих, по 9 сріб. і бронз. медалей. Україна отримала право провести 1998 у Києві чемпіонат Європи, в програму якого вперше включено тайський бокс. 1999 чемпіонами інтерконтинент. чемпіонату (м. Сідней, Австралія) стали О. Павленко й О. Філоненко. 1998–2001 проведено 4 чемпіонати серед працівників правоохорон. органів. 2003 у м. Ялта (АР Крим) пройшла 1-а частина чемпіонату світу. Збірна команда України посіла 1-е командне місце на Кубку світу (м. П'яченца, Італія, 2004; розділ фул-контакт) та 1-х Європ. іграх, які 2008 проводили у Києві. 2010 в Пекіні відбулися 1-і Всесвітні ігри з єдиноборств «СпортАкорд», в які включено й К. Чемпіонами стали К. Деморецький, І. Приходько та М. Особський. 2012 на чемпіонаті Європи (Туреччина, Румунія) укр. спортсмени вибороли 4 ліцензії, які дають право на участь у 2-х Всесвіт. іграх з єдиноборств «СпортАкорд», що відбудуться 2013 у С.-Петербурзі. За роки незалежності в Україні підготовлено понад 400 м. сп., 100 майстер спорту міжнародного класу, 32 заслужений майстер спорту України, 47 заслужений тренерів України, 21 суддю міжнар. та 22 — нац. категорій. Серед відомих спортсменів — В. Аксютін, Р. Батруднінов, Л. Березенко, О. Варгоцька, К. Деморецький, В. Дорошенко, О. Зінов'єв, О. Івасіва, В. Кличко, М. Коренів, В. Макресова, О. Нечаєв, М. Особський, І. Павленко, О. Павленко, І. Пилипенко, І. Приходько, В. Руденко, О. Твердохліб, В. Тимофієв, О. Філоненко, Н. Хаєнок, С. Черкаський, К. Шапар, А. Шатерникова, К. Швець, І. Шевель. Підготовку спортсменів здійснюють тренери С. Бєлих, О. Чматов, А. Перцев та ін. Нині К. розвивається в усіх областях України та АР Крим, ним займається понад 50 тис. спортсменів. Відкрито низку ДЮСШ, СДЮШОР та відділ.

при школах вищої спорт. майстерності. Підготовлено і розроблено правила К. українською мовою, програму розвитку виду спорту в Україні для ДЮСШ, низку наук. праць.

1. Орел П. А. Кикбоксинг в Украине. 2000;
2. Його ж. Психологическая и психофизиологическая подготовка кикбоксера. 2008 (обидві – Київ).

П. О. Орел

Рекомендована література

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кікбоксинг / П. О. Орел // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6819>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).